

„Sándorfalván otthont is kaptam”

Harmincöt év a nép szolgálatában

1945. április 21-én történt, hogy egy alig 20 éves fiatalembert vettek fel próbarendőrnek — akkor még ez volt a belügyi pályakezdő beosztásának megjelölése — a tömörkényi községi rendőrbiztoságon. Ele-tének további eseményei egybeesnek a szocialista államrendőrség szervezeti fejlődésének egyes eseményeivel is. Minderre így emlékezik vissza a ma már nyugállománybavonulás előtt álló sándorfalvi körzeti megbízott, Medgyesi Mihály rendőrszázados:

— Amikor felvettek próbarendőrnek, még nem volt katonai rendfokozatunk. Rozettát viseltünk az egyenruha gallérján, mint a postások vagy a vasutasok. En természetesen egy rozettás lettem. Második lépcső volt a kétrozettás, úgynevezett „lgmín”-rendőr (ideiglenes minősítésű rendőr). A három rozettát viselő egyenruhás volt már igazán, vagyis véglegesített rendőr. A felszabadulás után persze tisztavirágéletű volt ez az örkölt „rozettás” rendszer, 1946 szeptemberében már átszervezték a rendőrséget, bevezették a katonai rendfokozatokat. Megszűntek a községi biztoságok, megalakították a rendőrszolgálatot.

A fiatal Medgyesi Mihály egyhónapos kiképzést kapott Csongrád megye akkori székhelyén, Szentesen; majd Bajára került, onnan pedig Sükösdre.

1948-ig, a pártkoalíció idejében az egyes pártok külön-külön adtak embert a rendőri szervezethez is. Az államrendőrség ekkor, 1948-ban lett igazán egységes; sornak rendezése pedig visszahozta Medgyesi Mihályt Csongrád megyébe, a mórahalmi lovas őrsőz.

— A jugoszláv határközvetből 1951-ben kerültem Kiskundorozsmára. Itt is lovas rendőr voltam még akkor, de igen rövid ideig, mert az államhatárok közelében mindenütt megszűntek a lovas rendőrszolgálatok, feladatukat a határőrség vette át. En meg a szegedi 3-as őrsőn jelentkezhettem szolgálatra.

— Milyen képzésben részesült akkor? Ezt együtt a felszabadulás utáni rendőrképzés megismerése miatt is kérdezem?

— A már említett egyhónapos kiképzés után nyolchónapos iskolára küldtek Szegedre, az akkori V. Tanosztályra, majd onnan Kiskunhalasra, háromhónapos külön lovas iskolára.

— A szegedi 3-as őrsre kerülés vége lett a lovas szolgálatnak?

— Pár hónapra. Már ugyanabban az évben, 1951 szeptemberében a lovas őrs parancsnokhelyettese lettem Nagymágocsra. Amikor egy évre rá, 1952-ben bevezették a rendőri területfelelős rendszert — ez már a mai körzeti megbízotti rendszer elődjének számítható — ott, Mágocsra lettem területfelelős.

— Elég sokat változott szolgálati helye...

— Akkoriban más volt, mint manapság. Az embert behívta a parancsnok és közölte vele, hogy egy vagy két nap múlva hol kell jelentkeznie szolgálatra. És ment, átvenni a szolgálatot.

— A sorozatos áthelyezések nem hozták időnként egyenlően nehéz választás elé?

— De igen, nem is sokkal később. Nagymágocsra ugyancsak letelepedtem. Oda nősttem, feleségem az ottani községi tanácsnál dolgozott, mint begyűjtési előadó. S nem sokkal később választanom kellett. Területi összevonás miatt áthelyeztek a fábianszabasi őrsre, mert a nagymágocsi éppen megszűnt. Kértem áthelyezésem a közelebbi, székutasi őrsre, de elutasították. Leszereltem. Akkor is ezt a pályát szerettem a legjobban.

De egy kis magánéletet is akartam. S ráadásul olyan feladatot bíztak rám, ami még több, még odaadóbb munkát kívánt.

— ?...
— Úgynevezett „község-gazda” lettem a nagymágocsi tanácsnál, egyben pedig a falu MDP-alapszervi párttitkára. Akkoriban már javában folyt Magyarországon a mezőgazdaság általános kollektivizálása. Mint párttitkár, természetesen az elsők között léptem be a helyi Új Élet Tsz-be. Ott megválasztottak könyvelőnek. Mert akkor még bizony nem technikum elvégzése után lehetett jelentkezni ilyen állás betöltésére. 1956 tavaszán már a székutasi tsz képesített könyvelője voltam, közben tanultam. Amikor jött az októberi ellenforradalom, ismét azon vettem észre magam, hogy vizsgázhatok a fegyveres szolgálatra. November első napjaiban alakult meg a karhatalom az akkori megyeszékhelyen, Hódmezővásárhelyen, s én is jelentkeztem azonnal a magam géppisztolyáért és „pufajkájáért”. Bán őrnagy volt a parancsnokunk. En pedig azóta se adtam ki a fegyvert a kezemből, 1957 májusában kértem vissza magam a rendőrségre, s rövidesen fel is szereltem ott, Székutason.

— Most Sándorfalván találkoztunk. Tehát a székutasi szolgálati hely nem jelentett „végállomást”...
— Valóban nem. A sors iróniája, hogy 1959-ben Fábianszabasi helyettes parancsnoknak. Oda, amit pár évvel korábban nem vállaltam el. Utána Makón voltam városi őrsparancsnok 1962-ben, onnan kerültem ide, Sándorfalvára. Akkoriban a feleségem és két gyermekem Nagymágocsra laktak, személyes holmim egy része Fábianszabasi helyettes parancsnok volt még, én meg Makón. Nem győztem kivárni, hogy a városban kapjak lakást. Örültem, amikor Sándorfalván nemcsak szolgálati helyet, de otthont is kaptam.

Medgyesi Mihály már rég sándorfalvinak számította magát, amikor még két alkalommal is iskolán levő őrsparancsnok-helyettesek feladatát látta el. Előbb Kisteleken, majd Szegeden, a petőfitelepi 3-as őrsőn he-

lyettesített, ahol fiatal rendőrként is megfordult már annak idején.

Ha valakire, úgy reá mindenképpen rámondhatjuk, hogy egész Csongrád megye rendőre, hiszen mindegyik városi és járási kapitányság állományában szolgált, helytállt becsülettel. Szolgálatának elismerését kitüntetések sora jelzi, Köztük a Haza Szolgálatáért Erdemérem arany fokozata, a Jubileumi Emlékérem, s a legutóbbi, a Szolgálati Erdemérem 35 esztendő után járó fokozata is. Mosolyogva említi, hogy a Közbiztonsági Erem három fokozata együtt „megosztva” van meg a családban. Ó kapta meg a bronz, majd később az arany fokozatot, az ezüstöt pedig a felesége, amikor ő éppen Kisteleken helyettesített.

— Akkoriban szinte kmb-s ügyeletes volt a feleségem — emlékezik vissza. — Ha valamit történt Sándorfalván, az eset jellegétől, illetve súlyosságától függően hívta telefonon a kisteleki rendőrszolgálatot, a megyei főkapitányság központi ügyeletesét, esetleg a közlekedésrendészet baleset-helyszínelőit. Aki nem él benne, el sem tudja képzelni, mi mindenrel foglalkoznak a rendőrfelügyelők. S tudja, milyen jó érzés az, hogy ha az ember távollétében az egész falu apraja-nagyja mindenféle apró gonddal odafordul az otthonmaradt feleséghez is tanácsért, intézni valóért...

— Mi hozta vissza a belügyi pályára, s mi tartotta itt véglegesen?

— En mindig csak e hivatást szerettem, ennek éltem. Most frázisnak tartanám bárki, ha azt mondom, hogy a nép fegyveres szolgálatát volt mindig előadóművészeket. Mintha nem kapott volna kellő tiszteletet és a tér, annyi régi siker színhelye, s annyi vastaps ajándékozta, a szegedi közönség. Mintha kapta volna, amit legkönnyebben lehetett kihúzni a tarisznyából: a tavasszal bemutatott, a rakomány tetején még friss, új műsor, az Életja részleteit.

— Mit tanácsolna a most pályakezdő körzeti megbízott rendőröknek?

— Úgy készüljenek a hivatásra, hogy mindig megfelelhessenek az emberek bizalmának. S mivel az emberek ezerféle kérdéssel, kéressel jönnek, alaposan fel kell készülni politikai, szakmai téren egyaránt. S még egyet: ezen a pályán csak az érzi igazán jól magát, aki szívvel-lélekkel látja el hivatását.

— Ha lehetne választása, mihez fogna, mit csinálna majd novemberben, nyugállományba vonulása után?

— Nehéz a választás, nem is lehetséges.

— Miért, mi lenne akkor?

— Rendőr. Tudja, az most veszi észre, hogy nemcsak egyenruhában az, de egész szívvel, izig-veig... A szolgálatnál egy van, mi nehezebb: annak elhagyása.

Zrínyi Péter

Kedden nyílik a mezőgazdasági és élelmiszeripari kiállítás

Kedden nyílik meg és szeptember 4-ig tart nyitva a 69. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállítás és Vásár Kőbányán. A kiállításon több mint 100 hazai vállalat, valamint 24 ország és Nyugat-Berlin legújabb termékei, technológiai újdonságai mutatkoznak be. képet adva az elmúlt 5 év agráripolitikai, élelmiszer-gazdasági fejlődéséről.

Az OMÉK naponta reggel 9 órától este 7 óráig tart nyitva, kivéve a megnyitó napját, amikor délután 2 órától fogadja a látogatókat a kiállítás.

A szakmai bemutatók mellett színes a vásár programkínálata. A szokásosnál több vendéglátóipari egység költözik ki a vásárra, bőséges kínálattal.

SZEGEDI
ÜNNEPI
HETEK

A Magyar Állami Népi Együttes műsora. Előadás a Dóm téren, ma este 9 órakor.

Zászkaliczky Tamás orgonaejtje a dombon, holnap, augusztus 18-án, este 8 órakor. Közreműködik Gyimesi Kálmán (ének). A műsorban Bach, Brahms, Händel, Liszt és Mendelssohn művei szerepelnek.

A munkásör-zenekar Tóth Bacsó Lajos vezette kamarafúvószenekara a hagyományoknak megfelelően törnyezetét ad augusztus 19-én, este fél 9 órai kezdettel a tanácskháza tornyából.

A XXI. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai Képtárában.

Lehoczky János Kovács iparművész kiállítása a Gulácsy Lajos teremben.

Tóth Valéria szobrászművész kiállítása a Móra Ferenc Múzeum kupolájában.

Fotóklubok 16. szegedi szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban.

Bahget Iskander fotókiállítása a Bartók Béla Művelődési Központban.

Farkas Pál szobrai a Bartók Béla Művelődési Központ udvarán.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállítása.

Néptáncünnepe

Az előadóművészet dicsérete kívánkozik előre.

Mit tehet a néző, ha egyszer szerszind az állami népi együttes szabadtéri bemutatónak programjának recenziója? Megnézi természetesen a bemutatón előtti egyetlen próbát, amely a szabadtéri előadás szokásait szerint persze nyilvános főpróbába, hiszen egyetlen nappal előzi meg a premiért. És összehasonlítja. Nemcsak azért, mert ő is ember, hanem mert úgy véli, az egybevetés tanulságos.

Mi tagadás, az ideiglenesség jegyeire bukkanhatunk a főpróbán. Úgy látszott, az óriás színpadra hevenyészve fölrakott koncertprogram került. Mintha a világhírű együttes valamelyik szervezett turné megalkotására kényszerült volna, egy beugrásra, hogy speciális helyen, sajátos igényeket elégítsen ki hírtelen; hiszen módja van erre, fantasztikus bőségű a tarisznyája, hatalmas a repertoárja, és nincs az a színpad, amelyik zavarba hozhatná a hivatásos előadóművészeket. Mintha nem kapott volna kellő tiszteletet és a tér, annyi régi siker színhelye, s annyi vastaps ajándékozta, a szegedi közönség. Mintha kapta volna, amit legkönnyebben lehetett kihúzni a tarisznyából: a tavasszal bemutatott, a rakomány tetején még friss, új műsor, az Életja részleteit.

Az előadóművészet csodája, hogy a bemutatón szétrebbenhettek a rossz gondolatok. Mintha friss széllel nyári zivatar nyargalna végig a tájon, erőt ad zseni növényeknek, évszázados fákról söpri le a port, kőkadt fűszálakból varázsol pázsitot, pompáztatja virágok kelyhét. A táncosok, a zenekar és az énekar egyenletesen magas színvonalú, kultúralt, a tökéletes közelítő, csiszolt előadómódja nem egyszerűen elfogadtatta, de megemelte, művészi egészé kovácsolta a bemutatón egymástól eltérő jellegű, különféle stílusú és mondanivalójú darabjait.

Előadói teljesítményekből olyan kötőanyag ötvöződött, hogy egyszerűen megtaláltuk-elfogadtuk a műsorszerkesztés gondolatmenetét (Létai Dezső művészeti vezető állította össze a bemutatón anyagát): minden magyar táncdialektus — a dunántúli, a Tisza-vidéki, az erdélyi — kapjon képviselőletet; a hagyománykincs színpadi feldolgozásának egyik útját mutassák az első résznek, az eredeti anyaghoz hűségesebben költődő, szikárabb, puritánabb, sallangmentesebb koreográfiái, és a második rész épüljön az időtálló Rábai Miklós-művekre, a néptáncművészet egy régebbi, teremtő korszakának értékeire.

Az előbbiek, a vadonatújnak számító koreográfiák közül Timár Sándor kalotaszegi táncrendjét az eredeti tisztelő, mégis invenciózus szerkesztés, és a méltó előadásmód emelte az élre. Eppen az alkotói siker, az értékes koreográfusi teljesítmény, s a gyönyörűség,

régi stílusú, különleges motívumú gazdagságú legényesek (háttérükben a lányok festői karikázóival) pontos, finomművű előadása teszi kötelezővé, hogy fölemlítsük a műsor egyik határontó fogyatékoságát. Sajnálatosan eldöntetlen maradt, hol a jobb helye a zenekarnak. Így aztán az orchesterből a színpadra vándorolt, majd vissza, szaporítva a koncertprogram természetéből adódó, egyéb szükséges vándorlások, váltások élményből kiközlentő szüneteit. És a táncosok és a zenekar közötti, a nagy távolságnak betudható, helyenkénti aszinkronitásokat. Az új koreográfiák szinte kéri, hogy a népi együttes akár a jól bevált „megszokásokkal” is szakítson, és például a Kalotaszegi „pár” című, imént dicsért darabban hadd muzsikálja a primás a talpalaváltó a színpadon. Annál inkább, mert a táncrendnyitó legényesben a férfitanácsosok külön-külön rendelkez meg a zenét, a kedvükre valót, hogy egyenként mutathassák meg, milyen virtuóz mozdulatok bűszke tudói. Ezáltal azonban — a gödörbeesés veszélye nélkül — nemigen tehetők. Két másik új számot, Novák Ferenc koreográfiáit megint csak a táncosok teljesítme-

nyei emeltek; a rábaközi dús formagazdagsága, s a palóc verbunk friss dobogtatása felsőfokú táncművészetet. Kiválóan megfelelt ennek a hat pár, és körülbelül ugyanilyen jó teljesítményt nyújtottak Rábai kissé átfésült, előnyére átdolgozott erdélyi férfitanácsos előadói. Nehéz a sort nem folytatni, ezúttal a lányok dicséretére. Az ismét nagy ticsot kapott Háromugróban, és a „két Sárkőz” (a Duna egyik, és a Kalocsa környéki másik oldalának) hasonló motívum- és formavilágú táncait egy kompozícióba sűrítő, érdekes Timár-koreográfiában mutatott művésztelékért.

Korábbi megjegyzésünket nem hatálytalanítva: a zenekari kíséret általában a megszokott, jó színvonalon szólt, csak Róssa László variációkat túlburjánzóztató kísérőzenéjével álltak kissé hadilábon (mentségükre: a közönség úgyszintén). Bíró Attila jórészt ezeket az új számokat, Daróczy Bárdos Tamás a régieket vezényelte. Berki László vezetésével élményszerű II. Magyar rapszódia-előadást produkált a zenekar, az énekar két csokorra való népdalfeldolgozással remekelt.

Sulyok Erzsébet

„Jókedv fog el”

Boda Katalin nem akart táncos lenni. Csak később, már a pályára kerülés után táncos lett: ez lesz az élete. Amatőr táncosportból, diákkorral, 16 évesen vált a Magyar Állami Népi Együttes tagjává. Akkor még úgy tervezte: gyermekorvos lesz.

— Azóta 21 év telt el. Ma már ott tartok, hogy tudom: akkor sem fogok szakítani a néptáncal, ha aktív pályafutásommal felhagyok. Megvan az oktatói vizsgám, szeptemberben kezdem az Állami Balett Intézetben a balettmesteri szakot. Soha nem akarok megválni ettől a pályától. Az az igazság, hogy mindig boldog voltam, hogy az együttesben táncolhatok, hogy Rábai Miklós tanítványa lehettem. A tánc öröme, boldogsága ez: nem tudom megmagyarázni, miért, de ennyi év után is jókedv fog el, ha elkezdek táncolni.

— Melyek legemlékezetesebb táncszerepei?

— Az Első szerelemben voltam először igazi szólista. A Kisbajtár Kata-szerepét szerettem talán legjobban, azután következett a Hajnalodik, a Regölés, majd a Békési esték; nehéz választani közülük.

— A tánc boldogságáról beszélt az imént. Mi kezei ahhoz, hogy így érezzen?

Szeretet és akarat. E két nélkül nem lehet megélni a mi pályánkon. Mindig megújulni, mindig vidáman tenni a dolgunkat: a tánc erre tanít. Persze, állandó „edzettség” is szükség van, konzerválni a fizikai felkészültséget, az erőt.

Boda Katalin

— Hogyan telik el egy néptáncos napja?

— Ha éppen nincs turné, egy „szürke” munkanap kienkor kezdődik. Egy teljes órán át intenzív klasszikus balett megint, utána délután kettőtől a közvetlen értelemben vett szakmai rész következik, megbeszélések, de főleg nagyon-nagyon sok gyakorlat. A délután elvileg szabad, de esténként többnyire különböző fellépések előadások várnak ránk. Általában nem lehet azt mondani, hogy túl sok szabad ideje volna mondjuk egy szólistának. Vagyis am megmaradhat számára: az a tánc boldogsága...

D. L.